

Broedende Drieteenmeeuwen in Boulogne sur Mer

In juli 1979 werd aan de binnenzijde van de Brouwersdam een volwassen Drieteenmeeuw als verkeersslachtoffer gevonden. Het was de eerste volwassen Drieteenmeeuw die ik zag. De betreffende vogel was vrijwel onbeschadigd hetgeen reden was het dier te laten prepareren. Later zag ik Drieteenmeeuwen broedend op diverse plaatsen. Zeer veel indruk maakte op mij de luidruchtige kolonie in IJsland op het schiereiland Snaefellsness en ook observeerde ik met veel genoegen de broedende Drieteenmeeuwen op de Skellig-Islands in Ierland en bijvoorbeeld op Birds Islands in Nova Scotia (Canada). De naam Drieteenmeeuw (met een overeenkomstige naam in onder andere het Frans, Duits en Spaans) is heel wat minder aansprekend dan de Engelse naam 'Kittiwake'. Deze naam verwijst naar de roep van de Drieteenmeeuw. Vogelaars die eenmaal dit geluid hebben gehoord vergeten dat hun leven lang niet meer.

In juli 2003 bezocht ik de kust tussen Duinkerken en Boulogne. Aanbevelenswaardig voor vogelaars is hier het natuurreservaat Le Platier d'Oye bij

Oye-Plage, enkele kilometers ten zuiden van Duinkerken. Er broeden Zwartkopmeeuwen en Dwergsterns en in 1996 broedden er voor het eerst Grote Sterns. Het aantal broedgevallen van de Grote Stern breidde zich geleidelijk uit en in 2003 broedden hier achthonderd paar (mededeling toezichthouder Richard Mikolasczak).

Op de kade langs de haven van Boulogne parkeerde ik in juli 2003 mijn auto en in de richting van de binnenstad wandelend hoorde ik een mij bekend geluid: 'kittiwake, kittiwake'! Aan de zuidkant van het havenkanaal zag ik de nesten met Drieteenmeeuwen. Midden in de stad had zich een kolonie gevestigd van zo'n honderdvijftig paar broedende Drieteenmeeuwen. Niet op smalle richeltjes van een rotswand, maar op betonnen en ijzeren raamluiken van de verlaten terminal van de Seacat die enkele jaren geleden nog dagelijks heen en weer voer tussen Boulogne en de Engelse plaats Folkestone. Het terrein van de verlaten terminal wordt permanent bewaakt en is niet vrij toegankelijk. In overleg met de bewakingsdienst maakte ik er samen met

Een kolonie broedende Drieteenmeeuwen op de verlaten terminal van Seacat.
Foto: Johan Everaers.

De drieteenmeeuwenkolonie in Boulogne is recent ontstaan.
Foto: Christian Beese.

mijn Franse vriend Christian Beese een kleine fotoreportage. Christian kende een soortgelijke situatie van broedende Zilvermeeuwen in havenplaatsen in Noorwegen. De locatie in Boulogne maakte op ons een onwezenlijke indruk, temeer daar wij beiden Drieteenmeeuwen in het verleden slechts broedend hadden aangetroffen op heel wat minder toegankelijke plaatsen. ‘Vogels van Europa’ (Jonsson 1993) vermeldt dat Drieteenmeeuwen broedend kunnen worden aangetroffen in havens in Noordwest-Frankrijk. De hier beschreven broedplaats zal daar niet mee zijn bedoeld. Hoewel we geen onderzoek gedaan hebben naar het broeden van Drieteenmeeuwen in Frankrijk is het zeker dat de kolonie op de Seacat-terminal hier recent is ontstaan en in ieder geval nog niet bestond in 1993.

Ik denk dat de kolonie in Boulogne een buitenkansje is voor Nederlandse vogelaars om broedende Drieteenmeeuwen te zien. Met de auto is het vanaf de randstad slechts vier à vijf uur rijden! Nog dichterbij bevinden zich de krijtrotsen van Cap Blanc Nez. Ook daar broeden Drieteenmeeuw en enkele Noordse Stormvogels die zich vanaf het strand bij laag water gemakkelijk laten bekijken. Voor de bijzondere kolonie in Boulogne is haast geboden. In de Franse pers wordt gesproken over een toekomstige verbinding met het Verenigd Koninkrijk door middel van een reuzencatamaran en dat lijkt dan ook de voornaamste reden voor de huidige bewaking van de voormalige Seacat-terminal.

■ Johan Everaers, Ring 28, 4317 AB Noordgouwe.

Veldwaarnemingen CCXLI

Parelduiker

7-01-04 1 IJssel, Deventer. E. Winkel. Juveniel exemplaar. (FOTO)

Roodhalsfuut

7-02-04 1 Stroombroek, Braamt. G. Strang.

Noordse Stormvogel

26-02-04 1 Harlingen. P.J. de Boer. Dood exemplaar.

Grote Zilverreiger

4-12-03 1 Polder Klein Hoogland, Asperen, Lingewaal. M.W. Jelier.

3-01-04 1 Polder Oosterwolde. E. Winkel.

28-12-03 3 Bovenlanden, De Hoef. De Ronde Venen. G. Hiemstra & A. v. Uchelen.

23-01-04 1 Wanneperveen, Meppel. R. Schut.

18-01-04 1 Zoeterwoude. A.P. van den Berge.

22-01-04 2 Slondeplas, Eldrik, Laag-Keppel.

G. Strang. Eerste waarneming hier.

21-02-04 1 Erfkamerlingschap, Lobith. G. Strang. Opvallend was dat de vogel bibberde, terwijl hij aan het foerageren was. Net of hij het koud had.

15-02-04 12 Waverveen, Vinkeveen. G. Hiemstra.

Lepelaar

17-02-04 2 Crobse Waard, Hellow, Neerijnen. M.W. Jelier.

Flamingo

3-01-04 1 Veluwemeer, Elburg. E. Winkel. Vloog samen met 3 Knobbelzwanen.

Kleine Rietgans

24-02-04 2 Baak. G. Strang. Tussen honderden Kolganzen.

Dwerggans

17-01-04 9 Petten. R. Costers. Waaronder minimaal twee exemplaren met kleurringen.

Indische Gans

31-01-04 1 Wiekense Gat, Netterden. G. Strang.

Sneeuwgans

25-11-03 2 Oudega, Wymbradeel. E.W.F. Brandenburg.

Toppereend

8-01-04 70 Harlingen. P.J. de Boer.

9-02-04 200 Kornwerderzand. P.J. de Boer.

IJseend

24-01-04 8 Brouwersdam, Schouwen. P. Bauwens.

Rouwkwikstaart, Waddendijk, Ameland, 28 maart 2004.
Foto: Edwin Winkel.

Krooneend

20-02-04 2 Amsterdamse Waterleidingduinen.
L. Drewes-Schalkers.

De volgende twee bijzondere waarnemingen zijn ter beoordeling voorgelegd bij de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).

Zeearend

3-01-04 1 Polder Oosterwolde. E.Winkel. Juveniel exemplaar.

Blauwe Kiekendief

17-01-04 1 Philipsdam, Zeeland. G Strang.
Foeragerend mannetje boven rietland.

31-01-04 1 Vethuizen, Azewijn. G Strang.

Ruigpootbuiزند

3-01-04 1 Noorderleeg. P.J. de Boer.

Smelleken

8-01-04 1 Zurich. P.J. de Boer.

12-02-04 1 Noorderleeg. P.J. de Boer.

Slechtvalk

30-11-03 1 Ossewaard, Deventer. E.Winkel.

3-01-04 1 Polder Oosterwolde. E.Winkel.

10-01-04 1 Lamme IJssel, Doesburg. G Strang.
Jagend boven ganzen.

9-02-04 1 Holwerd, pier. E.Winkel. Jagend boven het wad.

14-02-04 1 Waverveen, De Ronde Venen.
G Hiemstra. Jagend op Spreuwen.

Patrijs

28-11-03 16 Polder Over de Hoofdgraaf, Herwijnen,
Lingewaal. M.W. Jelier.

Kluut

9-02-04 1 Holwerd, pier. E.Winkel.

Bontbekplevier

22-01-04 10 Harlingen, noordpier. P.J. de Boer.

Sporenkievit

3-11-03 1 Yerseke, hoek kanaal door Zuid-Beveland, Oosterschelde. J. Geense. De vogel liep in een weiland met grote plassen. Hij was aan het foerageren. Later tussen groep van circa 20 Kieviten.

Kanoet

26-02-04 8 Harlingen, zuidpier. P.J. de Boer.

Dwergmeeuw

9-02-04 3 Holwerd, pier. E.Winkel. Adult en eerste winterkleed.

Drieteenmeeuw

9-02-04 2 Holwerd, pier. E.Winkel. Adult en eerste winterkleed.

Alk

24-01-04 2 Brouwersdam, Schouwen. P. Bauwens.
Eerste winterkleed.

22-02-04 1 Bantpolder. P.J. de Boer. Dood exemplaar.

Ransuil

10-01-04 5 Hoog-Keppel. G Strang. Rustend in bomen.

Velduil

3-01-04 1 Polder Oosterwolde. E.Winkel. Werd opgestoten door Zeearend.

16-02-04 1 Hondsbossche Zeewering, Petten.
R. Costers.

Drieteenmeeuw, pier Holwerd, 1e winter, 9 februari 2004.
Foto: Edwin Winkel.

Sneeuwgorst, pier Holwerd,
9 februari 2004.
Foto: Edwin Winkel.

LJsvogel

- 10-01-04 1 Regge-West, Archem. E. Winkel.
7-02-04 1 Erfkamerlingschap, Lobith. G. Strang.
28-02-04 1 Slondeplas, Eldrik. Laag-Keppel.
G. Strang.

Strandkleeuwerik

- 3-01-04 100 Tussen Bildtpollen en Blije buitendijks.
P.J. de Boer.

Grote Gele Kwikstaart

- 21-01-04 1 Zutphen. G. Strang. Foeragerend in
uiterwaard.

Rouwkwikstaart

- 28-3-04 1 Waddendijk, Ameland, E. Winkel.

Pestvogel

- 18-01-04 2 Mijdrecht, De Ronde Venen.
G. Hiemstra.

Vuurgoudhaan

- 15-02-04 1 Nieuwendam, Hoom. P. Bauwens.

Witkopstaartmees

- 19-01-04 1 Het Laar, Deventer. E. Winkel.
19-01-04 5 Borgele, Deventer. E. Winkel. Groep van
circa 15 Staartmezen, merendeel
witkoppen, waarschijnlijk 10
exemplaren.
12-02-04 1 Zutphen. G. Strang. In boom, industrie
terrein De Mars, tussen gewone
Staatmezen.

Boomklover

- 7-01-04 1 Burgum. P.J. de Boer.

Klapekster

- 21-02-04 1 Bergherbos/Montferland, Zeddam.
G. Strang. In ruig terrein met vlieg
dennen, eerste waarneming hier van de
Klapekster, vrij uniek voor Achterhoek.

Bonte Kraai

- 15-01-04 22 Lauwersmeer. P.J. de Boer.
22-02-04 4 Peasumerlannen. P.J. de Boer.
10-01-04 1 Waverveen, De Ronde Venen.
G. Hiemstra.

Frater

- 3-01-04 60 Ferwert, buitendijks. P.J. de Boer.

LJsgors

- 3-01-04 7 Noorderleeg. P.J. de Boer.

Sneeuwgorst

- 3-01-04 45 Marrum buitendijks. P.J. de Boer.
9-02-04 2 Harlingen. P.J. de Boer.
9-02-04 3 Holwerd, pier. E. Winkel.
28-02-04 12 Petten. R. Costers.

Zwartkopgors

- 1-08-03 4 Reservaat Staatsbosbeheer De Meck,
Schellinkhout. G.J. van Nie. Eén adulte
man. Drie even grote vogels begeleidden
hem. Ik hield deze voor soortgenoten in
jeugdkleed of vrouwtjeskleed. De vogels
scharrelden als Rietgorzen in het
bovenste deel van rietstengels rond en
verplaatsten zich steeds groepsgewijs een
klein stukje. Ruim tien à vijftien minuten
lieten zij zich goed bekijken en de man
was erg opvallend door de knalgele
kleur.

Criteria voor insturen van waarnemingen

Voor het inzenden van waarnemingen gelden de navolgende criteria:

- de waarnemingen worden of zijn niet eerder gepubliceerd in een landelijke of regionale waarnemingenrubriek;
- dwaalgasten moeten beoordeeld zijn door CDNA;
- de soorten komen voor op de Rode Lijst en het aantal waargenomen exemplaren is in dit kader opvallend;
- de waarnemingen zijn gedaan op een van het normale patroon afwijkende plaats;
- de waarnemingen zijn van een datum die buiten het gangbare patroon valt;
- de waarnemingen genieten om een andere reden de bijzondere aandacht;
- de waarnemingen betreffen exoten die zich uitbreiden of waarvan dit verwacht wordt;
- de waarnemingen zijn wel van een algemeen voorkomende soort, maar zijn toch opvallend, bijvoorbeeld omdat de soort in een bepaalde omgeving juist minder of meer gezien wordt dan voorheen;
- de waarnemingen kunnen bijdragen aan het beeld van de verspreiding van niet algemene soorten (bijvoorbeeld de winterverspreiding van specifieke soorten, zoals Klapeksters en Siechtvalken) of betreffen grote, opvallende aantallen van een niet algemene soort;
- de waarnemingen zijn uit een gebied waarvan de waarnemer niet weet waar hij of zij de waarneming moet melden en de waarneming draagt toch bij aan de verspreiding en kennis van een soort.

Inzenden

Waarnemingen kunnen worden gestuurd naar de redactie van *het Vogeljaar* of naar G.J.C. Strang, Haverdreef 55, 7006 LH Doetinchem, telefoon (0314) 36 38 49. Indien mogelijk per e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl.